

Phẩm 53: HƯỚNG ĐẾN NHẤT THIẾT TRÍ

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Đức Thế Tôn! Đại Bồ-tát hiểu Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này sẽ đến chỗ nào?

Phật dạy:

–Này Tu-bồ-đề! Đại Bồ-tát hiểu Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này sẽ đến Nhất thiết chủng trí.

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Đức Thế Tôn! Đại Bồ-tát đến được Nhất thiết chủng trí này làm chỗ trở về cho tất cả chúng sinh, vì tu Bát-nhã ba-la-mật.

Bạch Đức Thế Tôn! Tu Bát-nhã ba-la-mật là tu tất cả pháp.

Bạch Đức Thế Tôn! Không chỗ tu là tu Bát-nhã ba-la-mật, chẳng thọ nhận tu, hư hoại tu là tu Bát-nhã ba-la-mật.

–Do pháp gì hư hoại mà Bát-nhã ba-la-mật là hư hoại tu?

–Bạch Đức Thế Tôn! Vì sắc hư hoại nên Bát-nhã ba-la-mật là Hoại tu.

Vì thọ, tưởng, hành, thức hư hoại, vì mười hai nhập, mười tám giới hoại, nên Bát-nhã ba-la-mật là Hoại tu.

Vì ngã cho đến người biết, người thấy hoại, nên Bát-nhã ba-la-mật là Hoại tu.

Vì Bố thí ba-la-mật cho đến Bát-nhã ba-la-mật hoại nên Bát-nhã ba-la-mật là Hoại tu.

Vì nội không hoại, cho đến mười tám pháp Bất cộng hoại, nên Bát-nhã ba-la-mật là Hoại tu.

Vì bốn Niệm xứ hoại, cho đến Nhất thiết chủng trí hoại, nên Bát-nhã ba-la-mật là Hoại tu.

Phật dạy:

–Đúng vậy, này Tu-bồ-đề! Vì sắc hoại cho đến Nhất thiết chủng trí hoại nên Bát-nhã ba-la-mật là Hoại tu.

Lại nữa, này Tu-bồ-đề! Trong Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này, bậc Bồ-tát ở địa vị không lui sụt phải nghiệm biết.

Nếu đối với Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này mà chẳng chấp trước, phải biết đó là bậc Bồ-tát ở địa vị không lui sụt.

Nếu đối với Thiên định ba-la-mật cho đến đối với Nhất thiết chủng trí mà chẳng trước chấp, phải biết đó là bậc Bồ-tát ở địa vị không lui sụt.

Lúc thực hành Bát-nhã ba-la-mật sâu xa, vị Bồ-tát ở địa vị không lui sụt chẳng lấy lời người khác làm khẩn yếu, cũng chẳng làm theo lời chỉ bảo của người khác.

Vị Bồ-tát ở địa vị không lui sụt chẳng bị tâm dục, tâm sân, tâm si dẫn dắt, chẳng bao giờ xa lìa sáu pháp Ba-la-mật.

Lúc nghe nói Bát-nhã ba-la-mật sâu xa, vị Bồ-tát ở địa vị không lui sụt chẳng kinh sợ, chẳng ăn năn, nghi ngờ mà hoan hỷ ưa nghe, thọ trì, đọc tụng, ghi nhớ và thực hành đúng như lời.

Này Tu-bồ-đề! Phải biết Bồ-tát này đời trước đã từng nghe những việc trong Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này và đã thọ trì, đọc tụng, ghi nhớ. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát này hiện có oai đức lớn rộng, nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa mà tâm không kinh sợ, ăn năn, nghi ngờ, lại vui mừng ưa nghe, thọ trì, đọc tụng, ghi nhớ.

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Đức Thế Tôn! Nếu Đại Bồ-tát nghe Bát-nhã ba-la-mật sâu xa này mà không kinh sợ, lại ưa nghe cho đến ghi nhớ thì phải thực hành Bát-nhã ba-la-mật này thế nào?

Phật dạy:

–Thuận theo tâm của Nhất thiết chủng trí, đây là chỗ phải thực hành Bát-nhã ba-la-mật của Đại Bồ-tát.

–Bạch Đức Thế Tôn! Thế nào gọi là thuận theo tâm của Nhất thiết chủng trí mà Đại Bồ-tát thực hành Bát-nhã ba-la-mật phải như vậy?

–Này Tu-bồ-đề! Lấy không để thuận theo lấy vô tướng, vô tác để thuận theo lấy vô sở hữu, bất sinh, bất diệt, không nhớ, không sạch để thuận theo đó là Đại Bồ-tát thực hành Bát-nhã ba-la-mật sâu xa.

Lấy như mộng, như huyễn, sóng nắng, tiếng vang, biến hóa để thuận theo đó là thực hành Bát-nhã ba-la-mật.

–Bạch Đức Thế Tôn! Như Đức Phật giảng dạy lấy không cho đến lấy như mộng, huyễn để thuận theo người thực hành Bát-nhã ba-la-mật phải như vậy. Đại Bồ-tát này thực hành pháp gì?

–Này Tu-bồ-đề! Đại Bồ-tát chẳng thực hành sắc, thọ, tưởng, hành, thức, cho đến chẳng thực hành nơi Nhất thiết chủng trí. Vì sao? Vì chỗ thực hành của Bồ-tát này không pháp làm, không pháp hoại, không từ đâu đến, cũng chẳng đi đâu, không chỗ trụ, không tính được, không lường được. Nếu không tính được, không lường được thì pháp ấy là chẳng thật có, chẳng thể dùng sắc để được cho đến chẳng thể dùng Nhất thiết chủng trí để được. Vì sao? Vì sắc tức là Bát-nhã ba-la-mật, Bát-nhã ba-la-mật tức là sắc, cho đến Nhất thiết chủng trí tức là Bát-nhã ba-la-mật, Bát-nhã ba-la-mật tức là Nhất thiết chủng trí.

Nếu như của sắc tướng cho đến như của Nhất thiết chủng trí tướng thì đều là như duy nhất, không hai, không khác.

Như sắc tướng, như của tướng Bát-nhã ba-la-mật là như duy nhất, không hai, không khác.

Cho đến như của tướng Nhất thiết chủng trí, như của tướng Bát-nhã ba-la-mật là như duy nhất, không hai, không khác.

□